

Elə bir azərbaycanlı tapılmaz ki, bütün dünyada məşhur olan "Ayrılıq" və "Sizə salam gətirmişəm" mahnılarını, o gözəl musiqi incilərini eşitməsin, sevməsin, alqışlasın. "Sizə salam gətirmişəm" musiqi əsəri bütün dünyada Cənubi və Şimali Azərbaycanın səsinə çevrilib, harada bu mahnı səslənirsə, orada gözəl qarşısında o taylı-bu taylı vahid Azərbaycan, bütöv Azərbaycan xalqı canlanır.

Qoç Nəbinin Həcərindən, Səttarxanın hünərindən, Behrenginin (Şəhriyarın) şəhərindən,

Dan ulduzlu şəhərindən Sizə salam gətirmişəm!

Bu mahnının mətni Valeh Mahmud Dəstpuşa aiddir, musiqisi isə yazımızın qəhrəmanı, görkəmli bəstəkar, musiqiçi Əli Səlimiyə məxsusdur. Əli Səliminin bu əsəri bütün dünyaya yayılıb. Bu əsərin uzaq-uzaq ellərdə Azərbaycanın səsinə çevrilməsində heç şübhəsiz, görkəmli müğənnimiz, Azərbaycanın əməkdar artisti Yaqub Züfərcunun əməyi danılmazdır. Əli Səliminin digər populyar mahnısı "Ayrılıq" əsərinin də taleyində Y. Züfərcunun oynadığı rolu hər kəs bilir.

Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının fəxri üzvü, Cənubi Azərbaycan bəstəkarı, incəsənət xadimi, şairi Əli Səlimi Bakıda doğulub, özü də məşhur "Kubinka" məhəlləsində. Atası Ərdəbil şəhərindən Bakıya köçmüşdü. Onun atası Ərdəbil yaxınlığındakı Mehmandost kəndindən, anası Məşədi Cəvahir isə Bakının Pırşağı kəndindən idi.

Məlumatlara görə, Əli Səlimi tar məktəbini xalq artisti, görkəmli tarzən Əhməd Bakıxanovun sinfində bitirib. 1930-cu illərin əvvəlində Əhməd Bakıxanov bu istedadlı tələbəsinə yol açır və onu Azərbaycanın orkestr və ansambllarına istiqamətləndirir. 1938-ci ildə Əli Səliminin atası (eləcə də tarzən Adil Axundzadə - Tehran radiosunun solisti və tanınmış xanəndə Mustafa Payan - Tehranın məşhur xanəndəsi) məcburiyyət qarşısında Ərdəbilə köçməli olurlar.

Əli Səlimi özü ilə Ərdəbilə, Güney Azərbaycanın bu tarixi şəhərinə böyük istedad, ilham aparır və həyatını ata-baba şəhərinin musiqisinə həsr edir. Əsli Cənubi Azərbaycandan olan Səlimi Bakıda doğulsa da, sonradan yenidən öz yurduna dönür. Əlbəttə, onun geri qayıdışında müsbət tərəflərdən biri o idi ki, Ə. Səlimi Güney Azərbaycan incəsənətinə, musiqinə, bəstəkarlıq məktəbinə böyük töhfə verə bildi, verdi. Neçə-neçə musiqçinin yoluna işıq tutdu, onları sənətə gətirdi. Güneydə milli musiqi sənətinin,

milli bəstəkarlıq məktəbinin formalaşmasında ustad bəstəkarın ayrıca yeri var.

"Gül Ərdəbil", "Ayrılıq", "Sizə Salam Gətirmişəm", "Savalan", "Heydər Baba", "İlqar", "Bahar gəldi", "Ağlama", "Gözüm ana", "Gül açdı", "Lələ", "Yaşa məhəbbət", "Ana laylası", "Haqq yolu", "Gözəl qız", "Sənin sözün", "Yalan dünya", "Ay dolandı", "Ana Vətən" və başqa onlarla musiqi əsərinin müəllifi Əli Səlimin "Azərbaycan", "Koroğlu" kimi musiqi əsərləri də var ki, bu gün onlar güneyli sənətkarların ifasında xüsusi yer tutur.

Əli Səliminin qəlbi o tay, bu tay Azərbaycanla döyünürdü. Bakı, Ərdəbil, Təbriz sevdalı sənətkarın əsərləri bu tayda da çox populyardır. Bir sıra mənbələrdə böyük Azərbaycan müğənnisi, SSRİ xalq artisti Rəşid Behbudovla Əli Səliminin görüşündən bəhs edən məlumatlar var. Dərc edilən məlumatlarda bildirilir ki, 1961-ci ilin sonu və 1962-ci ilin əvvəllərində Rəşid Behbudovun İran səfəri yadda qalan, maraqlı hadisələrlə zəngin idi. Yazılanlara görə, belə hadisələrdən biri İranda baş verir. İranda böyük müvəffəqiyyətlə keçən konsertlərdən birindən sonra əslən Bakıdan olan ölməz bəstəkar Əli Səlimi dünyalar qədər sevdili müğənnini evinə dəvət edir. Dəvəti qəbul edən Rəşid Behbudov bəstəkarın qonağı olur. Maraqlı söhbətlər zamanı

Əli Səlimi yenidən bəstələdiyi "Sizə salam gətirmişəm" mahnısını sənətkara göstərir. Rəşid mahnını çox bəyənir və tezliklə ifa edəcəyinə söz verir. Bəstəkarın həyat yoldaşı Əli Səlimiyə işarə edərək onu yan otağa çağırır. Bir qədər sonra həmin otaqdan xanımın həzin səslə, tarın müşayəti ilə oxuduğu başqa bir mahnının səsi gəlir. Rəşid elə ilk notlardan bu mahnıya vurulur və onlara qoşulub zümzümə etməyə başlayır. Mahnı bitdikdən sonra müğənni Əli Səlimidən bunun kimin mahnısı olduğunu soruşur.

Əli Səlimi bildirir ki, Rəcəb İbrahimi "Ayrılıq" adlı gözəl bir şeir yazmışdı. Mən də bir neçə gün bundan əvvəl həmin şeirə mahnı bəstələdim. Rəşid bəstəkarı irad tutur ki, bəs nəyə görə "Ayrılıq"ı mənə təklif etmirsən. Əli Səlimi cavabında izah edir ki, qorxuram "Ayrılıq"ı oxumağa icazə verməsinlər. Sənə də baş ağrısı olmasın. "Sizə salam gətirmişəm"i oxusan mənə dünyanı vermiş olarsan. Rəşid bəstəkarın da, onun xanımının da kövrəldiyini görüb qətiyyətlə bildirir ki, tezliklə hər iki mahnını mənim ifamda eşidəcəksiniz. Bakıya dönəndən sonra sevimli sənətkar həqiqətdən də hər iki mahnını - "Sizə salam gətirmişəm" və "Ayrılıq" mahnılarını ifa edərək lentə yazdırır.

Gözəl əsərləri ilə ürekləri fəth edən görkəmli bəstəkar,

Cənublu musiqiçi Əli Səlimi tək cənubludurmu? - "Ayrılıq", "Sizə salam gətirmişəm"...

musiqiçi Əli Səlimi 22 aprel 1997-ci ildə həyata vida edib. Lakin bəstəkarın dünya şöhrətli əsərləri bu gün də yaşayır, sevilir. Məlumatlara görə, 2007-ci il dekabr ayının ortalarında Ərdəbil şəhərində incəsənət mərkəzi tərəfindən tədbir keçirilib. Bu tədbirdə böyük bəstəkar Əli Səliminin bəstələdiyi mahnılar səsləndi. Eyni zamanda Ərdəbildə Əli Səliminin xatirəsinə həsr olunmuş ilk Azərbaycan muğam festivalı keçirilib. Güney Azərbaycanın musiqi həyatını canlandıran, ora gözəlliklər qatan Əli Səlimi bütöv Azərbaycanın görkəmli musiqiçisi oğlu kimi yaddaşlarda yaşayır. Əlbəttə, onun bəstələdiyi "Ayrılıq" mahnısı bu xalqın 200 illik ayrılığını dərinlən ifadə edir... Onu da vurğulayaq ki, mahnının ilk ifaçısı bəstəkarın xanımı Fatma Qənnadi olub. Mətnin müəllifinə gəlinə, bu bir varinatda Rəcəb İbrahimi kimi gedib, başqa bir variantda isə Fərhad İbrahimidir. Əlbəttə, gün gələcək onun da əbədi arzusunu gerçəkləşəcək. O, xalqımızı öz musiqisi ilə milli birliyə səsləyib. Bu musiqilərdən xalq çox şey öyrənib.

Əli Səliminin bəstələdiyi bəstələrin eksrəyyəti vətənpərvərlik ruhunda yazılıb və bu, ölməz Vətən oğlunun xalqına böyük xidmətdir.

İradə SARIYEVA

P.S. Yazıda bəstəkar barədə yazılı məlumatlardan istifadə olunub.